

AFORIZMI RUDIJA RINGBAUERJA

Rudi Ringbauer – Božje resnice, samozaložba, Murska Sobota, 1993

Najsi ima aforistika zaledje v ljudskih pregovorih, pa v nasprotju s splošnimi, z občimi izkustvi nastalimi pregovori, aforizmi praviloma nastajajo osebno barvito, individualno izkustveno, izražajo na najnujnejše sporočilo zgoščeno modrost, duhovitost, ironično domislico. Pridih subjektivnega ne zameji aforizma v okvirih zasebnega, obratno, kljub možnemu videzu je aforizem izrazito povezan s širino pojavnosti v družbi in času. Torej lok možnosti za aforista. Znotraj te najkrajše literarne zvrsti se aforistu ponuja možnost paralelizmov, paradoksov, antitez in še česa. Najsi seže aforizem že v antiko k Heraklitu, pa ga sledimo potlej od Marka Avrelija, Erazma Rotterdamskega, B. Pascala, pa do O. Wilda, K. Krausa, Jerzyja Leca in mnogih drugih, pa se zdi, kakor da je šele povojni čas močno razgibal aforistiko, jo premaknil iz nečesa osamljenega v zgodovinskem toku, v nekaj splošnega v današnjem času. In dal aforizmu določeneje mesto, predvsem receptivno.

Paradoks je tudi v tem, da je postal aforizem močno priljubljen – tudi po zaslugi dnevnega tiska – zaradi duhovitih prebliskov, etične in kritične drže, priostrene bodice, vendar nekako ne zdrži »primerjave« s pesniškim ali proznim delom – kot nekaj »manjvrednega«, ali pa vsaj ne tako estetsko upoštevanega. Na Slovenskem se je aforistika razvejala zlasti v zadnjih desetletjih, tudi laiku ni težko ugotoviti, da gre za posebno literarno zvrst, in ta je receptivno bolj živo prisotna kot prenekatero leposlovno delo. Doajen domače aforistike Žarko Petan že lep čas ni osamljen osmišljevalec aforizma, dandanes jih je kar lepo število, ki zdaj z bolj, zdaj z manj duhovitimi prebliski napolnjujejo naš vsakdanjik, med njimi je tudi Rudi Ringbauer.

Ringbauerjeve Božje resnice so izšle v samozaložbi, tisti pa, ki je prebiral njegove aforizme v Delu, jih bo s pridom razmislil tudi v knjigi, zlasti še, ker bo naletel na nekaj neobjavljenih aforizmov. Avtor je – v nasprotju z Žarkom Petanom – neliterarna osebnost, ki ga je življenjska izkušnja pripeljala do aforistične domislice. Uvodoma je sam s preproščino neposrednosti razložil, kako je prišel do aforizma. Avtor je aforizme razdelil na štirinajst poglavij po tematiki, ki zajema od polpreteklega časa, prijateljstva, o sodnikih in sojenju, pa do manipulacije, ljubezni, vzgoje, umetnosti, Boga in religije ter drugega. Razvideti se da, kje so težišča Ringbauerjeve aforistične vneme, ne nazadnje veje tudi poklicna izkušnja (pravnika) iz mnogih spoznanj. Ali je mogoče govoriti o slogovni specifikki ob tako kratkem sestavku, kot je aforizem? Prav gotovo se pri seštevku tega, kar je avtorsko oblikovano, da vsaj zasilno spregovoriti o naravi oblikovanja aforizma. Če je pri tem ali onem aforistu zaznavno artistsko prizadevanje na učinku in ubeseditveni ravni, je pri Rudiju Ringbauerju prej v ospredju spontanost, v neki meri celo ljudskost podajanja: ne da bi to veljalo prav za sleherni aforizem. Spričo tega je pri njem zelo malo simbolnega, antiteznega ipd. in zato neprimerno več neposrednega. Verjetno prav to naredi, da so se njegovi aforizmi v toliki meri priljubili, seveda pa pri tem ne smemo odmisлити duhovitosti in teže sporočila. Le izjemoma zdrkne na raven rekla (Nič lažjega kot najti izgovor). Teža aforizmov je, kot pri vsaki aforistični zbirki, različna, avtor se je potrudil, da je odbral tisto, kar je po njegovi kritični presoji najboljše. Morda bi bila koristna le tu in tam kakšna »rošada«, vnesti bi se dalo krepkejši aforizem namesto takega, ki je blizu reklu ali soroden drugemu. Nasploh

pa so aforizmi Rudija Ringbauerja oprijemljivi, pogojeni s časom in tudi zunaj njega, iz njih vejejo etična zavzetost, humorna iskrivost in jasen, kritičen odnos do obravnavanega.

Ni mogoče spregledati knjige Božje resnice tudi kot dosežek knjižnega oblikovanja. Med aforizmi najdemo barvne reprodukcije slik Lojzeta Logarja, kar bogati knjigo. Poleg tega je treba omeniti (neznane) knjižnega oblikovalca, ki je s premišljeno estetiko celotne knjige dosegel, da je knjiga med najlepšimi, kar jih je prišlo na knjižni trg zadnja leta. Vsekakor posrečen spoj besedne umetnosti s slikarsko in oblikovalno.

Rudi Ringbauer

Iz zbirke Božje resnice

Človek je bil predolgo žival, da bi mogel biti človek.

Še vsa sreča, da ne vlada vedno razum, ker bi sicer bili prikrajšani za veliko lepih trenutkov.

Ko nas življenje dodobra izuči, je praviloma že vse prepozno.

Do drugih ljudi se obnašajte tako, kot da jih boste že jutri nujno potrebovali.

Da narava nima pameti, dokazuje dejstvo, da ji prav njen vrhunski proizvod grozi s popolnim uničenjem.

Včasih si želim, da bi bile sanje resničnost in resničnost sanje.

Ljudi vrednotite po njihovi srčni dobroti, ne pa po tem, v koga ali kaj verujejo.

Tisti, ki se hvalijo, da se vedno znajdejo, pozabijo pribiti, da to praviloma počno na račun drugih.

Revolucije so tako rekoč čez noč zmožne spremeniti družbene sisteme, žal pa niti malo ne spremenijo ljudi.

Pravijo, da ima laž kratke noge, in vendarle često zmaga v tekmi z resnico.

Ljubezen lahko poplačate samo z ljubeznijo.